

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.050.18.2024.DK
3084475.12331735.9925755
Warszawa, 26-04-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z wpływem do Ministerstwa Klimatu i Środowiska interpelacji nr K10INT1858 Pana Ireneusza Rasia, Posła na Sejm RP, w sprawie wydobywania kruszywa na terenie miejscowości Dębno, przedstawiam następujące informacje, przygotowane w uzgodnieniu z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska oraz Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie:

Ad. 1. „Czy decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Wydobywanie metodą odkrywkową kruszywa naturalnego z części złoża „Dębno I” będzie pozytywna dla firmy KRUSZGEO S.A. i zezwoli na rozszerzoną eksploatację złóż”.

Należy podkreślić, że do czasu wydania decyzji kończącej postępowanie, nieuprawnione jest udzielanie informacji co do kierunku rozstrzygnięcia, jakie może zapaść. Wiadomym jest, że postępowanie to jest na wczesnym etapie przed organem samorządu terytorialnego (nie przystąpiono jeszcze do oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko).

Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: „oos”), organem właściwym do wydania przedmiotowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest Wójt Gminy Nowy Targ. Z tego powodu ani Regionalny Dyrektor, ani Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie mogą zająć stanowiska co do kierunku przyszłego rozstrzygnięcia.

Ad. 2 i 4. „Czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska należycie zajęła się sprawą działalności kopalni odkrywkowej i dokonała rzetelnej analizy sytuacji, mając na uwadze wyjątkowy charakter przyrodniczy i turystyczny tego miejsca, a także dobro mieszkańców” oraz „Czy dobrze oceniono interes społeczny zezwalając, aby firma KRUSZGEO S.A. zablokowała dostęp Dębnu, jako jedynej miejscowości z Gminy Nowy Targ leżącej przy linii brzegowej, do Jeziora Czorsztyńskiego”.

Należy wskazać, że w treści postanowienia z dnia 4 października 2023 r., znak: OO.4220.1.261.2023.ŁC, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie (dalej: „RDOŚ”) wyraził opinię o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Organ nałożył obowiązek oceny, ponieważ przedłożone przez inwestora w karcie informacyjnej przedsięwzięcia informacje wymagają weryfikacji, rozwinięcia i uzupełnienia tak, aby były przedmiotem określenia zakazów i nakazów oraz uwarunkowań środowiskowych. Wskazane w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko analizy winny być uzupełnione tak, aby można było jednoznacznie określić dotrzymanie standardów ochrony środowiska na granicy działek inwestycyjnych.

Dodatkowo, w przedmiotowej opinii ujęte zostały kwestie wymagające szczegółowej analizy przy określeniu zakresu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazano

między innymi na potrzebę, cyt.: „Wnikliwej analizy możliwych konfliktów społecznych, z uwzględnieniem lokalizacji przedmiotowego przedsięwzięcia oraz możliwej kumulacji oddziaływań w kontekście komfortu życia mieszkańców. Ze względu na już sygnalizowany duży sprzeciw społeczny należy zaproponować działania zwiększające szansę akceptacji dla tej inwestycji”. Natomiast w odniesieniu do kwestii przyrodniczych wskazano na potrzebę sporządzenia inwentaryzacji przyrodniczej, obejmującej „przynajmniej aspekt wiosenno-letni w zakresie występowania na badanym terenie cennych siedlisk oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt (głównie ssaków, ptaków, płazów/gadów, owadów)”.

Należy jednak podkreślić, że ww. postanowienie RDOŚ można zaskarżyć tylko w zażaleniu na postanowienie o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydawanym przez wójta, przed wydaniem decyzji środowiskowej. Zażalenie rozpatruje właściwe miejscowo samorządowe kolegium odwoławcze.

Mając na uwadze powyższe, w obecnym stanie prawnym, Minister Klimatu i Środowiska, a także Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie są podmiotami uprawnionymi do dokonywania oceny działania RDOŚ, a także organu właściwego do wydania przedmiotowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jakim jest Wójt Gminy Nowy Targ

Ad. 3. „Czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zrobiła wszystko, co w jej mocy w ramach przepisów prawa, aby chronić przyrodę, gatunki chronione flory i fauny, występujące na tym terenie”.

Należy wskazać, że Wójt Gminy Nowy Targ w lipcu 2023 r. przedłożył RDOŚ projekt zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Targ”¹ (dalej: „Studium”) oraz prognozę oddziaływania na środowisko, w celu uzyskania:

- 1) opinii do obydwu dokumentów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko²;
- 2) stanowiska w sprawie uzgodnienia bądź odmowy uzgodnienia projektu zmiany Studium w odniesieniu do obszarów objętych ochroną³.

Przedmiotowy projekt zmiany Studium obejmuje tereny w granicach złoża kruszywa naturalnego „Dębno I”, przedstawionych w obowiązującym Studium. W zmianie Studium zaktualizowano przebieg granic złoża „Dębno I” i wskazano, że teren ten w całości położony jest w granicach Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Nadmienić należy, że kwestia możliwości eksploatacji złoża „Dębno I” była już analizowana przez RDOŚ w 2014 r. Wówczas odmówił on uzgodnienia przeznaczenia terenów pod eksploatację z uwagi na brak możliwości zastosowania odstępstw od zakazów obowiązujących w Południowomałopolskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.

¹ Przyjętego Uchwałą Nr IX/74/2015 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 13 października 2015 r. zmienionego uchwałami Nr XXI/203/2017 z 8 lutego 2017 r., Nr XXXVI/370/2018 z 26 września 2018 r., Nr XV/123/2020 z dnia 20 maja 2020 r. oraz Nr XXXVIII/426/2022 z dnia 24 listopada 2022 r.

² Zgodnie z art. 53, 54 i 57 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.).

³ Na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890).

Jednakże po dokonaniu szczegółowej analizy przedłożonej w 2023 r. zmiany Studium, w stosunku do Studium z 2014 r., RDOŚ stwierdził, że proponowane zmiany nie stoją w sprzeczności z zakazami oraz ustaleniami dotyczącymi czynnej ochrony ekosystemów, obowiązującymi w Południowomałopolskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, w związku z czym uzgodnił przedmiotową zmianę.

Zmiana Studium została także uzgodniona w odniesieniu do obszarów objętych ochroną.

Dodatkowo RDOŚ dokonał analizy przedmiotowej zmiany Studium także w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, gdzie m.in. wyraził stanowisko, że przeznaczenie terenu w Studium nie przesądza o możliwości realizacji planowanego zagospodarowania, a kwestie dotyczące oceny oddziaływania na środowisko powinny być analizowane szczegółowo na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przed wydaniem koncesji.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że RDOŚ działając w ramach przepisów prawa, każdorazowo dokonywał analizy wpływu przedłożonego Studium na ochronę przyrody przedmiotowego terenu.

Ad. 5. „Czy kopalnia może legalnie działać, znajdując się tak blisko (zaledwie 90 m) obszaru chronionego Natura 2000.”

Należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 81 ust 2 ooś, jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody*.

Mając na uwadze powyższe, kwestia ta zostanie zbadana w toku opisywanego postępowania. Generalny Dyrektor, nie prowadząc tego postępowania i nie znając wszystkich uwarunkowań związanych z analizowanym przedsięwzięciem, nie może zająć stanowiska, czy działanie kopalni w takiej odległości od obszaru chronionego, jest dopuszczalne. Jak wskazano wyżej postępowanie w tym zakresie prowadzi Wójt Gminy Nowy Targ.

Ad. 6 i 7. „Czy wydobycie kruszywa nie będzie stanowiło zagrożenia dla znajdującego się na tym obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 440 „Dolina Kopalni Białki” oraz „Czy Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ma pełną wiedzę o sytuacji w Dębnie i czy instytucja ta ma pewność, iż wydobycie żwiru nie wpłynie negatywnie na zasoby wody pitnej dla mieszkańców”.

W dniu 14 lipca 2023 r. do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie PGW Wody Polskie wpłynął wniosek Wójta Gminy Nowy Targ o uzgodnienie projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ dla terenów obejmujących udokumentowane złoża kruszywa naturalnego „Dębno I” w miejscowości Dębno, w związku z Uchwałą Nr XLIV/483/2023 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia ww. zmiany studium. W granicach terenu, objętego projektem zmiany studium, nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w związku z powyższym Dyrektor RZGW w Krakowie PGW Wody Polskie decyzją z dnia 31 lipca 2023 r. umorzył postępowanie ze względu na jego bezprzedmiotowość.

W piśmie z dnia 31 lipca 2023 r. skierowanym do Wójta Gminy Nowy Targ, Dyrektor RZGW w Krakowie PGW Wody Polskie wskazał, że przez teren objęty przedmiotową zmianą studium przepływa ciek o nazwie Gminny Potok (Dębianka) i w związku z tym konieczne jest

zachowanie co najmniej 50 m filara ochronnego od ciek. Pas ten należy wyłączyć z eksploatacji kruszywa oraz objąć zakazem składowania humusu i urobku. Wskazał także, że powierzchniowa eksploatacja kruszywa naturalnego nie może wpływać na jakość wód podziemnych.

Ponadto Zastępca Dyrektora RZGW w Krakowie PGW Wody Polskie w piśmie z dnia 7 sierpnia 2023 r., skierowanym do Rady Sołeckiej Wsi Dębno, poinformował o rozstrzygnięciu w sprawie uzgodnienia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Targ dla terenów obejmujących udokumentowane złoża kruszywa naturalnego „Dębno I”. W piśmie wskazano również, że wydanie opinii w sprawie eksploatacji przedmiotowego złoża będzie prowadzone na zasadach określonych w ustawie ooś. Organ właściwy w sprawach ocen wodnoprawnych (Dyrektor RZGW w Krakowie lub dyrektor właściwego miejscowo zarządu zlewni) uczestniczy w wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dla eksploatacji kopalni ze złoża metodą odkrywkową z obszaru górniczego o powierzchni większej niż 2 ha i mniejszej niż 25 ha (będącego przedsięwzięciem mogącym potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko), planowanego na terenie gminy Nowy Targ, właściwy będzie Dyrektor Zarządu Zlewni w Nowym Sączu.

Wyjaśniono także, że złożo Dębno I jest zlokalizowane na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 440 „Dolina kopalna Nowy Targ”. Zbiornik ten nie posiada ustanowionego obszaru ochronnego. W obowiązującym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), nie zaplanowano działania mającego na celu ustanowienie obszaru ochronnego tego zbiornika. Należy jednak mieć na uwadze, że główne zbiorniki wód podziemnych stanowią zasoby wód przeznaczone do perspektywicznego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości. Tym samym brak ustanowionych obszarów ochronnych nie może stanowić przesłanki umożliwiającej degradację stanu chemicznego i ilościowego tych wód na skutek niewłaściwych działań inwestycyjnych.

Pismem z dnia 22 sierpnia 2023 r. Wójt Gminy Nowy Targ wystąpił do Dyrektora Zarządu Zlewni w Nowym Sączu PGW Wody Polskie o wydanie opinii w zakresie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, o określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięcia pn. *Wydobywanie metodą odkrywkową kruszywa naturalnego z części złoża „Dębno I”*. Postępowanie prowadzone jest na podstawie ustawy ooś. W przypadku gdy z analizy materiałów wynika, że istnieje zagrożenie negatywnego wpływu przedsięwzięcia na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 i art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, dla planowanego przedsięwzięcia organ właściwy do wydania oceny wodnoprawnej stwierdza konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Po analizie przesłanych materiałów oraz uzupełnień złożonych w toku prowadzonego postępowania, Dyrektor Zarządu Zlewni w Nowym Sączu PGW Wody Polskie kierując się uwarunkowaniami lokalizacyjnymi przedsięwzięcia oraz koniecznością ochrony wód, postanowieniem z dnia 28 grudnia 2023 r. stwierdził potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określił zakres raportu. Organ ten w uzasadnieniu postanowienia wskazał, że zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na terenie, na którym planowane jest przedsięwzięcie wyznaczono jednolitą część wód podziemnych (PLGW2000165) oraz jednolitą część wód

powierzchniowych (RW20002321415999) przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (obszary chronione w rozumieniu art. 16 pkt 32 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne). Ponadto wskazał, że przedsięwzięcie jest planowane w granicach głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) – 440 Dolina Kopalna Nowy Targ.

Na kolejnym etapie postępowania, po przedłożeniu przez inwestora raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia, działając na podstawie art. 77 ustawy o oś Dyrektor Zarządu Zlewni w Nowym Sączu PGW Wody Polskie może dokonać uzgodnienia realizacji przedsięwzięcia i określić warunki tej realizacji lub odmówić uzgodnienia realizacji przedsięwzięcia, jeżeli przedsięwzięcie to wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 i art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (o ile nie zostaną spełnione warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne).

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM